

LEGERKOERIER

Maandblad voor de Koninklijke Landmacht

30e jaargang, nummer 3, maart 1980

**defensieve pantserbestrijding
met direct gericht vuur...**

Januari 1980, West-Duitsland, Bergen/Hohne, schietbaan 1A, 08.15 uur. De betonbaan van het oefenterrein is spiegelglad, de strenge vorst van de week ervoor zit nog diep in de grond en het begint te regenen. Aan de voet van de contrôletoren op het betonnen platform stellen een aantal rupsvoertuigen, lichte tanks AMX 13, zich op.

Mannen met oranje-, gele-, en witte armbanden lopen regelend rond. Het is koud, waterkoud.

In het voorterrein, ongeveer 500 meter van de contrôletoren, staan twee AMXen gereed. Achter een heuveltje zijn een paar jeeps en een paar combi's zichtbaar. Waar is het wachten op?

De mannen van de 11 Paatcie

uit Ermelo beginnen ongeduldig te worden. Zeven maanden zijn ze in dienst waarvan drie maanden bij de compagnie, en nu, vandaag, gaat het gebeuren. Na zo dikwijls 'droog' te hebben geoefend, zal vandaag de echte raket worden afgevuurd, de raket TOW.

11 pantserantitank compagnie:

Veel oefenen houdt de jeu erin

De kapitein logistiek arriveert met de munitie. Hij is opgehouden door een verkeersongeluk, naar het zich op dat moment liet aanzien vrij ernstig; later zou blijken dat de gevolgen mee vielen.

Het is nog steeds niet zo ver. De raketten liggen nu in de tank en de mannen verzamelen rond een monitor. Het doet wat vreemd aan midden in het terrein; een groen kastje met een deurtje open en daarin een soort televisietoestel. Kapitein H. Janssen van het schietinstructieteam van het Opleidingscentrum infanterie (OCI) laat nog éénmaal de Amerikaanse instructiefilm TOW zien, en vertelt dat elk afgevuurd schot op video wordt opge-

nomen, zodat na afloop de schutters hun eigen schot nog eens kunnen zien.

Spanning is voelbaar

Dan gaat het gebeuren! De schutter staat recht op achter de richtmiddelen van de TOW. Het doel, een tank op ongeveer tweeëneenhalve kilometer afstand, is bekend. De spanning is duidelijk op het gezicht van de schutter af te lezen. De schietinstructeur naast het voertuig geeft opdracht aan de tankcommandant dat geladen kan worden. De raket is intussen gebruiksgereed gemaakt en de tankcommandant pakt het projectiel aan en schuift hem in de afvuurbuis.

Vuur! Klik, en whaamm, weg is de raket. Alle aanwezigen volgen hem en een zichtbare explosie geeft aan . . . een voltreffer. Opluchting, het gaat goed. De volgende. Niet goed! Een misser, wat jammer!

Volgende. Niet goed. Een weigeraar. De voorschriften geven aan dat een half uur moet worden gewacht alvorens de raket uit het wapen te halen. Dan maar verder met de andere tank. Hoewel de kans minimaal is dat er iets kan gebeuren, worden toch de veiligheidsmaatregelen stringent in acht genomen.

Het valt allemaal mee, de weigeraar wordt uiteindelijk vanaf het andere wa-

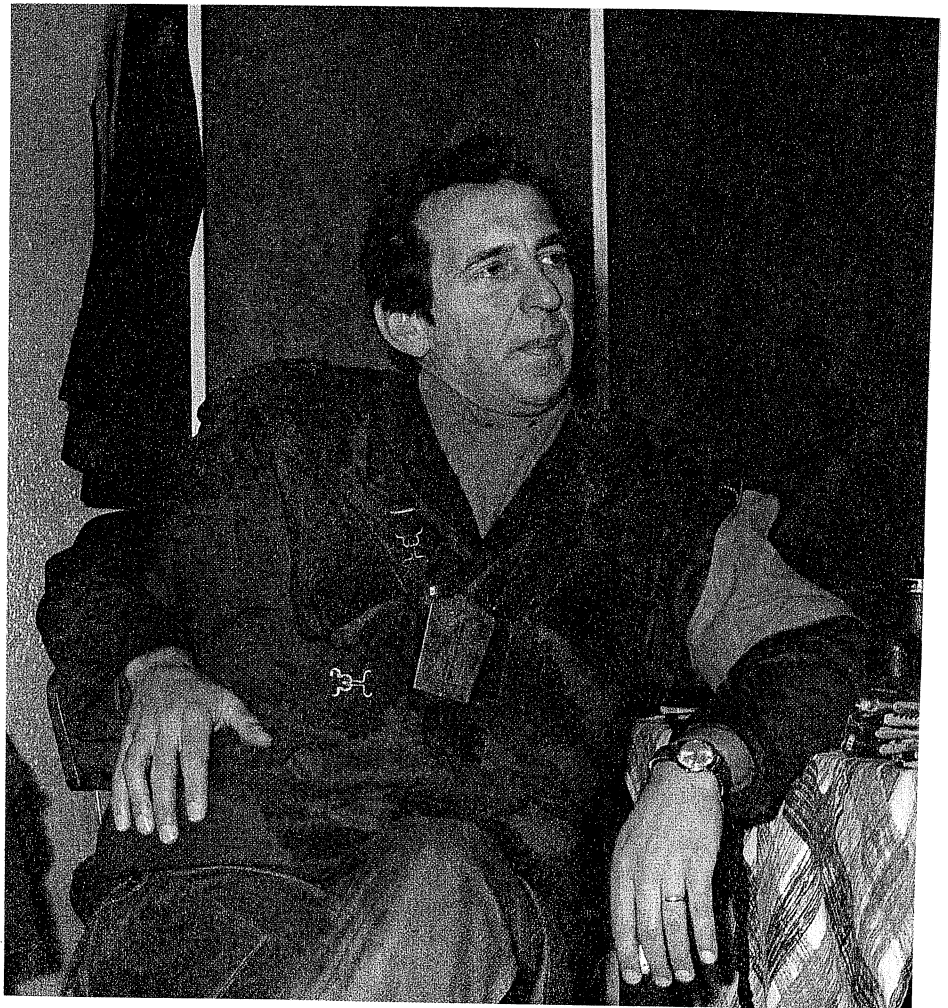
'TOW-instructie' te velde met behulp van een videoband.

pensysteem afgevuurd. De volgende club staat al te trappelen van ongeduld om te gaan schieten, maar eerst wordt nog even naar het 'kastje' gekeken. De instructeurs van het OCI leggen per schot uit wat goed en wat eventueel fout is gegaan. 'Kijk, dat is typisch een voorbeeld van een schrikreactie, maar toch goed opgevangen. Dié schutter was duidelijk de kluts kwijt! Zien jullie het nu?' etc. etc. We hopen nu maar dat iedereen het nu weet. En in de maand mei (of juni?) mogen ze weer een keer met scherp schieten.

Opvallend is de rust die er heerst voor en tijdens het schieten. De belangstellende ogen van twee generaal-majors, de divisiecommandanten G. A. Numan (4e) en G. L. J. Huyser (5e) deert niemand. Iedereen doet zijn taak, er wordt niet geschreeuwd. En na elk schot steeds weer die rust. Hoe komt dat?

Wij komen er weldra achter. De rust is een uitstraling van de commandant, de compagniescommandant van 11 Paatie, majoor W. van Ooijen.

'Tijd is geld' is ook van toepassing bij de schietseries in Bergen/Hohne. De schiet-

Majoor W. van Ooijen, commandant 11 Paatie: 'er is niemand ziek thuis...'

banen zijn voor een bepaalde tijd gehuurd en dan moet daar ook optimaal gebruik van worden gemaakt. De mannen van de 11 Paatcie hadden op vrijdag hun 'rupsen' op de trein gezet in Harderwijk en gingen op zaterdag met de wielvoertuigen over de weg naar Duitsland, en op zondagochtend om 06.00 uur werden de rupsen weer van de trein in Bergen gehaald en direct naar de baan gereden voor het justeren van de 105 mm kanonnen. Maandag werd om 07.00 uur gestart met schieten. TOW, 105 mm kanon, coax mitrailleur tegen luchtdoelen, de mitrailleur MAG en met de mitrailleur .50. Het eten werd opgevoerd en het avondschietsen werd beëindigd om 23.30 uur.

Maar niet uitsluitend het schieten werd beoefend, ook de gehele procedures die daarbij behoren, en zijn afgestemd op de taak van een Paatcompagnie:

... Het beweeglijk uitvoeren van de defensieve pantserbestrijding met direct gericht vuur ...

In één peloton zitten vier prats (pantser-rupsvoertuig antitank) met de raket TOW en vier lichte tanks AMX met het 105 mm kanon. Als in pelotonsverband wordt opgetreden gaan de wapensystemen met de grootste dracht de TOW, naar voren en nemen deel aan het gevecht. Moet worden teruggetrokken, (het doel komt dichterbij) dan breekt de TOW het gevecht af en de 105 mm neemt het gevecht over. De TOW gaat vervolgens een stuk naar achter en neemt indien nodig het gevecht over van de 105 mm.

Majoor Van Ooijen: 'In de praktijk tijdens de zogenaamde 'battlerun' moet de pelotonscommandant geheel zelfstandig werken. Hij weet niet welke schijven (de denkbeeldige vijand) zichtbaar worden. Op het allerlaatste moment moet hij dan beslissen welk wapensysteem hij inzet. En dat valt niet mee voor een jonge vaandrig!'

Klaar voor actie!

Op baan 5A zijn de AMXen bezig met schietoefeningen met het 105 mm kanon, de Coax en de MAG.

Op de betonplaat staat het zogenaamd waarnemings voertuig, een 4-tonner waarvan de zeilen aan één kant zijn opgeklapt. Achter een tafel zitten: de hoofd schietinstructeur, de commandant, de tijdopnemer en een soldaat-schrijver. De AT 23 en de AT 24 rijden op en nemen hun positie in. Zij melden per radio dat zij gereed zijn voor actie. De hoofdschietinstructeur geeft aan de 'toren' door dat 'doel acht' zichtbaar kan worden gemaakt. Op de houten toren, in zijn verwarmde hokje, kijkt 'Heinrich' op van zijn stripverhaal en neemt de telefoon, roept iets onverstaanbaars en zet een schakelaar om. Een klein beetje rook geeft aan waar het doel zich ongeveer bevindt en de voertuigcommandant meldt door de radio: 'Hier 3, vijandelijke waarneming, 1200, pantser, vuur'. Vervolgens horen we de schutter, 'ik vuur', en het geluid van het schot, 'treffer!' enz. De schutter kan zien dat hij een treffer heeft gemaakt door een lichtflits die bij het doel verschijnt. Raakt hij het doel niet, dan geeft de voertuigcommandant een correctie aan, direct gevolgd door een volgend schot.

Slecht zicht

De AT 23 en de AT 24 krijgen daarna opdracht een andere stelling in te nemen en de volgende oefening wordt geschoten. Ook de popschijven in het voorterein krijgen het zwaar te verduren van het mitrailleurvuur. Duidelijk is merkbaar dat de schutters met het 105 mm kanon op de bewegende doelen wat meer moeite hebben. Vooral als het weer tegenwerkt, motregen, met als gevolg dat de rook rond de tank blijft hangen en daardoor het zicht belemmert.

De AT 23 en de AT 24 zijn uitgeschoten en rijden terug. Hun plaats wordt ingenomen door collega's van een andere Paatcompagnie, en de volgende schutters maken zich klaar.

Met mooi weer leuker

Eind van de middag, het begint al donker te worden. De mannen van de 11 Paatcie

zijn moe en hongerig. In de barakken van kamp Hörsten liggen ze of op bed of ze zitten bijelkaar en wachten tot het sein gegeven wordt voor het appèl van 17.00 uur.

Korporaal Denny Koch, schutter 105 mm, is bijna een jaar in dienst: 'Een oefening als deze stelt voor ons niet zo veel voor, 99% van de tijd moet je wachten. Vooral als je in de verdediging zit, dan kan ik bepaald niet zeggen dat ik dat leuk vind, dan heb je als schutter heel weinig te doen. In juni, met mooi weer, is het veel leuker en dan is het zicht ook veel beter.' Korporaal F. W. Austman, geschutsmonteur AMX, zwaait bijna af. Hij ziet het anders: 'Je kunt de dagen op de vingers van een hand tellen dat ik mij in mijn diensttijd heb verveeld. Er is altijd wel wat te doen. Ik heb een bijzondere plezierige tijd gehad met veel oefeningen. Dat geeft wat leven in de brouwerij.' Soldaat H. M. Groenendijk uit Rotterdam zei uit de grond van zijn hart dat hij heel blij was dat hij niets te doen had gehad ... als soldaat gewondenverzorger.

Zelfstandigheid, groot voordeel

In één van de andere barakken, naast de kachel in zijn 'eigen' stoel, majoor W. van Ooijen, enigszins rozig van het de gehele dag buiten zijn, zichtbaar tevreden. Tevreden? De oefening is nog niet afgelopen. Nog een paar dagen, maar het gaat goed. Direct na zijn terugkeer krijgt hij MIO-inspectie. Geen probleem, hij heeft zijn zaakjes voorelkaar. Zo'n zelfstandige compagnie vind ik een groot voordeel, je bent eigenlijk een bataljon in het klein. Je hebt je eigen keuken, je eigen onderhoudsgroep, geneeskundig verzorgingsgroep, en ik beëdig mijn eigen luitenants.

In de loop van dit jaar krijgen wij een nieuw vullings systeem. Naar mijn mening een veel beter systeem, het ONDAS systeem, pelotonsgewijs.

Met deze compagnie zijn we erg veel in actie, met andere woorden: we zijn erg veel weg. 60 à 70 dagen zitten wij in Duitsland, maar dat houdt de jeu er in. En voor de dienstplichtigen gaat de tijd erg snel. Wat betreft mijn mensen in de compagnie, er is niemand ziek thuis. En de ziek thuis melding is voor mij de belangrijkste graadmeter voor de stemming binnen de compagnie.'